

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. I. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) UCCA 1. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKEREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FELELVRE 150 DIN. NEGYEDEVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELNIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Davidovity Ljuba és Spahó Mehmed dr. tegnap egész nap több ízben tartottak hosszan elnyúló tanácskozásokat. Politikai körökben azt hiszik, hogy a két politikus a demokratszka zajednica újra való felélesztéséről tárgyalt, amely az utolsó időben meglehetősen cselekvésrképtelen volt, amióta mindkét párt a kormány koalícióban van.

A király tegnap délután Dimitrijević udvarnagy kíséretében a boszniai Piesak Hanon keresztül hosszabb üdülésre Blédebe utazott.

Berlinből jelentik, hogy Kun Bélát tegnap Stettinből átkísérték Swinemündebe, ahol már várta a Herzen nevi szovjet hajó. A behajozás után a hajó azonnal kifutott a nyílt tengerre.

Budapestről jelentik, hogy a tegnapi borzalmas meleg napot a délután vihar váltotta föl, amely az ország egész területén dühöngött és egyes helyeken igen nagy károkat okozott. A legnagyobb károkat a Balaton környékén okozta az orkán. A Balatonon egy vitorlás verseny is volt, amelyet a vihar szétvert. Több vitorlás súlyosan megrongálódott, úgy hogy alig lehetett utasait megmenteni. Két vitorlás pedig eltűnt és mindmostanáig nem került elő.

Sport

Velikibecskerekéi S. A. Schwäbische b. 1:0 (1:0). Bíró Áron.

Zemuni Vitéz—Schwäbische 7:2 (3:0). Bíró Brkity.

Beograd. Az óriási izgalommal várt nagy mérkőzés a BSK és a Gradjanszki között tegnap folyt le a fővárosban rekordközönség előtt. A szerencse ezúttal a Gradjanszkinak kedvezett, amely 2:1 arányban aratott győzelmet 0:0 féldő után a BSK felett.

Jugoszlávia—Hajduk 2:2 (0:1).

Budapest. Vízpoló. Olimpiai csapat—Olimp. B. csapat 6:1.

Berlin. Hamburger Sp.-V.—Herta (Berlin) 5:2. Ez volt Németország football bajnokságának a döntője.

Szerdára hívták egybe a szkupstinát.

Beograd, jul. 30.

Korosec dr. munkakormányja közvetlenül megalakulása után azt jelentette ki, hogy a szkupstinával fog tovább dolgozni.

A szombaton tartott első minisztertanácscon úgy döntött a kormány, hogy

a szkupstina augusztus elsején ül össze. Csak néhány napig fognak azonban a képviselők dolgozni, a mely idő után a szkupstina nyári szabadságra megy.

A kormány a szombati döntése után azonnal hozzálatott annak az anyagnak az összeállításához, a —mellyel a szkupstina elé fog állni. Ezen dolgoztak tegnap egész nap. Bár a miniszterek egy része elutazott a fővárosból az itthon maradtak azonban egész nap többször is azon konferenciáztak, hogy mit visznek majd a szkupstina plénuma elé.

Tegnap azután a király is elutazott, amit politikai körökben nagyon jó jelnek tekintenek, mert azáltal látják bebizonyítottak, hogy a helyzet a normális mederbe terelődött.

A kormánykörökből tegnap

olyan hírek kerültek a közvéleménybe, hogy

a szkupstina csak négy napig fog dolgozni és a netunói konvenció kivételével pusztán a sürgős ügyeket kívánja elintézni, amely után elnapolják a képviselőházat őszig.

A parlament munkája attól függ, hogy az ottmaradt ellenzék — nyolc földmivespárti — milyen álláspontot foglal el a kormányai szemben.

A kormány úgy tervezi, hogy szerdán a megnyitó ülésen elítéli a június 20-ikán történt eseményt. Csütörtökön megadja a kormánydeklarációt, amelyen már most lázasan dolgoznak. A deklaráció feletti vita csütörtök és pénteken lesz.

Szombaton kiadnak a bíróságnak Rácsity Punisát a gyilkos képviselőt és egyúttal döntenének a vizsgálóbíró azon megkeresése felett is, hogy

kiadják-e Popovity Tóma és Jovánovity Dragoljub Lune képviselőket is a bíróságnak.

Ugyancsak szombaton fejeznék be a Szubotics Dusán elleni vádindít-

vány vitáját, amelyet már hetek óta tárgyalt a parlament és amely teljesen érdektelen ügyé zszugorodott össze. Ezután még néhány fontos ügyet vitatnának meg, amely után a parlamentet nyári pihenőre küldenék.

A netunói konvenció ügye csak a nyári szünet után kerülne sorra.

Természetes, hogy ez az egész elrendezése a programnak még változhatik és minden tisztán a bemutatkozó esélyeitől függ. Bár kormánykörökben meg vannak róla győződve, hogy az elégedetlen radikálisok nem fognak akadályokat gördíteni a kormány elé.

A miniszterelnökségen tegnap Korosec miniszterelnök Davidovity és Vukicsević hosszabb konferenciát tartottak, amelyen megvitatták az összes kérdéseket, amelyek a parlament elé kerülnek.

A házelnökség tegnap táviratilag értesítette az összes képviselőket arról, hogy augusztus elsején szerdán a parlament újra ülésre ül egybe.

A helyzetet a kormány katasztrófa elé viszi — mondja Pribicsević.

Zágreb, jul. 30.

Pribicsević Szvetozár a független demokratszka-párt vezére tegnap Zágrebba érkezett, ahol az állomás rengeteg hírlapíró várta, hogy nyilatkozatot kapjon tőle a helyzetről.

Pribicsević kijelentette, hogy addig míg párthiveivel nem érintkezett nem adhat nyilatkozatot, de azt már előre kijelentheti, hogy

a parasztdemokrácia a legerélyesebb harcot fogja megindítani a jelenlegi rezsim ellen. A kormánynak az az alhatározása, hogy a szkupstinát egybehívja egyúttal azt is jelenti, hogy katasztrófa elé viszi a helyzetet.

A legnagyobb felelősség illeti mindenért Davidovityot, aki nem átálja ezt a megoldást a parlamentáris utra való visszatérésnek minősíteni. Azt a megoldást, hogy revolvergolyóval távolították el a parlamentből a horvátok képviselőit.

Pribicsević kijelentette végül, hogy a parasztdemokrácia ma fog dönteni azon, hogy milyen irányban folytatja küzdelmét a nép javáért.

Állandóan kapok fenyegető leve-

leket, amelyben azzal biztatnak, hogy meg fognak gyilkolni — mondta Pribicsević. Ezt érdemeltem meg, aki mint azt mindenki tudja, igen nagy érdemeket szereztem az SHS állam megalakulása körül.

Radics Sztepan nyilatkozott a horvátok céljairól.

Beograd, jul. 30.

A „Politika“ ma reggeli száma Berlinből jelenti, hogy Radics Sztepan a Telegraph Union tudósítójának a következő nyilatkozatot adta:

A horvátok becsületesen elismerték a Karadjordjević dinasztiát és az SHS királyság egységét. Azt remélték, hogy megegyezhetnek a szerbekkel, akikkel barátságban kívántak együtt élni.

Az utolsó 3—4 év azonban bizonyosságul szolgált arra, hogy a szerb pártokkal és a döntő szerb politikai faktorokkal nem lehetett megegyezésre jutni és ez a jövőben sem lesz lehetséges.

A neutrális kormánynak az lett volna a feladata, hogy az új választásokat elkészítse és revizó alá vegye az alkotmányt, hogy az új népképviselőt új alapon építse ki az SHS államot.

A horvát nép az új alkotmány szerint kívánja a független horvát államot és a perszonál uniót Szerbiával. Szerb volna a horvát király, de ez volna az egyetlen kötelék Horvátország és Szerbia között.

A Vajdaság, Szlovénia, Dalmácia, Bosznia és Hercegovina kapjon külön jogot arra, hogy nyilatkozzék Horvátországhoz vagy Szerbiához kíván-e csatlakozni.

Néhai Rudolf trónörökös az antiszemitaizmus ellen.

A császári titkos levéltár volt igazgatójának készülő munkájából.

Bécs, július 30.

Az egykori udvari és állami titkos levéltár volt igazgatója, Mitis báró jelenleg néhai Rudolf trónörökös életrajzának megírásával foglalkozik. Mitis báró munkájában külön fejezetet szentel a múlt század antiszemita mozgalmainak és kimutatja, hogy Rudolf trónörökös a liberalizmus meggyőződéses híve volt. Ennek bizonyítására egy levelet közöl, amelyet a trónörökös Futtaky Gyulának, a nagynevű magyar publicistának írt, akihez szoros baráti viszony fűzte. Ez a levél a következőképpen hangzik:

Laxenburg, 1884 jun. 9.

Kedves Futtaky! Hálásan köszönöm 4 én kelt levelét. Kérem azonban, 16-ika előtt ne jöjjön Bécsbe, mivel addig igen el vagyok foglalva.

Ami a kérdéses antiszemita ügyet illeti, úgy alaposan megfontoltam és minden közvelen ellenrendszabályt részemről inopportunistának tartok. Aki mentegődzik, az egyuttal vádolja magát! A művelt osztályok ismernek engem és ismerik nézeteimet és az alsóbb osztályok egy ünnepléses cáfolatban csupán nézetük megerősítését látnak. Nem szeretnék személyesen megjelenni ennek az olyan utálatos harcnak arénájában és ezeknek az uszítá soknak jellege valószínűvé teszi, hogy egy esetleges cáfolatot is felhasználnának arra, hogy nevet még inkább beleszöjék vitájukba.

Ha azonban célszerűnek találja, úgy tegyen közzé egy cikket a „Pester Journal”-ban, amely nem árulja ugyan el, hogy tudomásom van a dolgról, azonban utalhatna politikai nézeteimre, műveltségemre, tanulmányaimra, stb. és avval végződne, hogy neveltséges engem az antiszemiták közé sorolni.

Ha azonban a jövőben ezek a rágalmak nem szünnének meg, úgy természetesen energikusabban kell majd fellépni, azonban ezt a lépést alaposan meg kell fontolni, mivel némely mértéktadó körökben egy antiszemitát még mindig szívesebben látnak, mint egy felvilágosult, toleráns liberálist.

Szíves üdvözetekkel az Ön
Rudolfja.

Az érdekes levélből kitűnik, hogy az osztrák és magyar koronák várományosa a liberalizmus lelkes híve volt.

Keresek

megvételre tiszta fajú

vadász foxteriért.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalában adandók le. 1265

Műhelyathelyezés!

Ezennel értesítem a n. 6. közönséget, hogy lakatosműhelyemet Miletityeva (Temesvári) u 31. sz. alá helyeztem át Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat.

Tisztelettel
A. Tarcsuly, lakatos.
Ugyanott felvétetik egy lakatossegéd és egy tanonc. 1259

Borzalmas tüzvész pusztított tegnap délután a német városban.

Becserek, jul. 30.

Borzalmasan nagy tüzvész dühöngött tegnap a Radicevitya neccában, amely meglehetősen kritikus volt az ucca tulnyomóan nádfedelű házára nézve és könnyen végzetessé válhatott volna, ha a derék tűzoltóságunk emberfeletti munkát nem végzett volna a veszély elhárítására.

A tűz nagy anyagi kárt tulajdonképpen nem okozott, mert hiszen nagyrészt csak szalma égett. A veszélyt csak az jelentette, hogy az óriási tűz esetleg belekap a szomszéd házakba és akkor aligha lehetett volna az uccában mentésről szó.

Délután 5 órakor tüzet jeleztek a toronyban, amelyet elsőnek dr. Ellmer János orvos vett észre, aki egy betegénél járt azon a környéken. A tűz Bágyin Szvetiszláv egyik házában, a kertben lévő szalmakazalnál tört ki. A borzalmas szárazságban és annál fogva, hogy a kazlak nem az előirt hét méteres — hanem egy méteres távolságban állnak egymástól, a tűz villámgyorsan terjedt, úgyiszláv végigugrott a Bágyin tulajdonát képező négy egymás mellett fekvő

háztetek szalmakazlain, amelyek lobogó óriási lángokkal égtek, pokoli forróságot árasztva az amugy is óriási melegben.

Az óriási tüzhöz néhány pillanat alatt katonaságot vezényeltek ki, majd megjelent Dimitrijevity Tihomir dr. főkapitány és Makszimovity alkaptány vezetésével a rendőrség ugyiszláv teljes létszámában. A tűzoltóság Giffinger Zsigmond parancsnok vezetésével teljes létszámában vonult ki és a ma reggeli órákig igazán tiszteletreméltó munkát végzett a veszély leküzdésére.

A tűzoltóság minden tevékenysége odairányult, hogy a veszélyeztetett lakóházakat mentse a tüztől, ami a legteljesebb mértékben sikerült is. Ennek a ténykedésnek köszönhető tulajdonképpen, hogy a kár nem jelentékeny. Mindössze alig rughat 20—30.000 dinárra, de miután biztosítva egyáltalán nem volt semmi, a kárvallottak egyedül viselhetik az anyagi veszteséget.

Leégett kilenc kazal szalma, egy kis kazal széna, egy aratógép és egy kocsiszin teteje. A tüzet valószínűleg öngyulladás okozhatta, ami az óriási meleg folytán könnyen keletkezhetett.

Két katona a kiserdónél a Bégába fulladt tegnap délelőtt.

Becserek, jul. 30.

A könnyelműség és gondatlanság tegnap két áldozatot követelt újra magának. Valóságos csoda azonban, hogy az idén az abnormális hőség folytán annyira igénybe vett Bégában nem történt több szerencsétlenség.

Tegnap délelőtt a kiserdő melletti katonai kertben dolgozott több katona a konyhai vetemények között. Dél felé az egyik katona, a huszonegyéves Kukity Szimon lement a Bégára, hogy megfürdjék. Vele ment a vele egy században szolgáló Ility Bozsidar is, aki azonban, mert nem tud uszni, csak a víz szélén lubickolt.

Kukity sem tudott azonban uszni, de egyszerre odaugrott Ilityhez, megkapta a kezét és magával rán-

tolta be a mély vízbe azzal, hogy ne uszkályon itt a partmenti sárban hanem jöjjön a tiszta, nagyobb vízbe.

Természetes, hogy néhány pillanat múlva a szilárd talajról elsodorta őket a víz és kétségbeesésükben egymásba kapaszkodva sodródtak a halál felé. Ijedt és rémtült segélykiáltásaik hasztalanok voltak, mert a parton állók közül senkisémmert segítségükre menni, minthogy senkisémm tudott uszni a többi katonák közül.

A két szerencsétlen ember néhányszor felbukkant még, majd végleg eltűntek a Béga habjaiban. A katonai hatóság a szerencsétlenségről értesítette Kukitynak Tuzián és Ilitynek Kragujevácon lakó hozzátartozóit.

Óriási tüzvész Vladimirovácon.

Becserek, jul. 30.

Az Alibunár szomszédságában fekvő Vladimirovác községben szombaton délután óriási tüzvész pusztított, amely közel fél millió dinári kárt okozott.

A kora délután folyamán a vasutvonal mentén fekvő két holdnyi buzatermés gyulladt ki és égett le egy a mozdonyból kipattant szikra következtében. A tűz oly heves volt, hogy a vasuti sín pár másik oldalán fekvő szőlő négy sorát valószínűleg megpörkölte.

Alig múlt el ez a tűz okozta izgalom, mikor máris új tüzet jeleztek a községben. Murgu Alexa házában dolgozott egy vadonatúj cséplőgép, amit az ideai szezonnra vett a tulaj-

donosa. A gép kéményéből kipattant szikra meggyújtotta a kazlat, amely mellett a cséplőgép dolgozott. Az óriási, hetek óta tartó szárazság következtében minden olyan száraz és gyúlékony, mint a puska por. Természetesen gondolni se lehetett jóformán oltásra. A kazalból belekapott a tűz a cséplőgépbe, majd egy másik szalmakazalba. A borzalmas hőségben az oltással foglalkozók alig tudtak boldogulni. Kigyulladtak a melléképületei a háznak, majd a ház is tüzet fogott.

A közben feltámadt szél áthordta az üszköket a szomszéd házakra, úgy hogy négy ház az összes melléképületekkel, búzával, szalmával a tűz martaléka lett.

Az emberfeletti erővel dolgozó mentőknek csupán egy kazal még el nem cséplött búzát sikerült megmenteni.

A nyár, a cápa, a bégai polip és egyéb történetek . . .

Becserek, jul. 30.

Hajdan a vidám békekorban a nyár, a valódi nyár kezdetét az jelentette amikor Siófokon elcsattan az első pofon. Amikor később megjelent a fiúmei cápa, akkor már jól bevoltunk a melegben és végül a kánikula legteljesebb grasszálását jelentette, amikor újságokban a tengeri kigyóról és a kétfejű és négylábu kacsaról íródtak meg a részben hátborzongató, részben humorral átszótt kis históriák.

Az ideai abnormális hőség elfogyasztotta a régi nyár megjelölésére szolgáló egyedeket. Megvolt már a pofon, a cápa, a tengeri kigyó, a kétfejű kacsa és a nyár még mindig emelkedő tendenciát mutat — tehát elő egy új nyári csoda. És ilyen született meg a polip esete a Bégában.

A polip a múlt héten ünnepelte születésnapját és csodálatos mód egyazon napon kezdte meg becskerekeli működését, amikor az adó-kivető-bizottság. Ime a csodás véletlenek találokozása.

A strandfürdön egy ur — úgy beszélnek — egyszerre valami puhát érzett a hátán, majd néhány pillanat múlva szívó érzést. Egész természetesen rögtön arra gondolt, hogy egy polip az, amely megtámadta. Hiszen emlékszünk még Verne Gyula regényeiből, hogy az óriási tengeri Krák vagy polip egész embert ölelt át borzalmas szívócsápjaival. Sőt emlékszem, nekem Julis néni mesélte, hogy neki már az édes szülője mesélték, hogy a szézapjuk hallotta egyszer egy nagy földet bejárt embertől, aki még tengeri herkentyűt is látott, hogy valahol látott egy képet, amelyen az a fránya polip átölelt a borzasztó csápjaival és szívókarjaival egy egész hajót és lehurta a tenger fenekére. Ott lent aztán biztosan úgy szedegette ki az embereket a hajóból, mint mi a diót a házából és kicuclizta belőlük az életet.

Ilyen nehéz a megélhetése egy szegény polipnak! Akarom mondani ilyen nehéz a megélhetése a szegény becskerekeli polgárnak. Ha szárazon van, a hőségtől megüti a guta, ha bemegy a vízbe — kiszopogatja őt a polip!

Ez a becskerekeli polip egészen életképes volna, ha itt tenger lenne. De az édesvízi latyakokban, mint a minő a Béga, legfeljebb a Hydra L. él meg, amelynek ártatlan magyar neve Haharnica és ha óriás is a becses családjában, akkor is gavalérosan számítva nem több, mint két centiméter hosszú. Ezzel a nagysággal pedig igazán nem féltelmes szörnyeteg.

A többi hidroideák vagy hidromeduzák, polipomedurák nem élnek csak a tengerben. Bármily kitűnő is volna rájuk nézve, ha a becskerekeli közönséget szopogathatnák és szivattyuzhatnák, ezt nem tehetik, mert míg a legközelebbi tengerből, a Fekete tengerből idáig jutnának, ez alatt már régen hullák lennének és a döglött polip nem teljesíthetné szíviási kötelezettségeit. A polipok központi szakszervezete Becskerekén érdekképviseletével az élelmiszerárusokat, az adóbizottságokat és a háziurakat bizta meg.

Julius 30.
Abdon.
13. Nap
nap hoz

Julius

30

amelyet
alapján
miután
irányul
az első
melyben
feldolgo

1877-
sitó, ve
nál a t

1898-
Ottó I.

német
családi

mikor
ben ké

József
hogy

mint az

Hohenz

tészség

homályb

egyesül

ahol a

mint a

tározott

Első na

schlesw

ahol a

birta a

meghód

majd eh

val kül

kodóit

szövésé

—német

a nő

kérdésé

porosz

végződ

szemmel

emelked

leg kelle

mással

1870-ben

csajorszá

zódott.

cellár"

dolgozni

megalaki

adott

1914-ig.

Sztaity

lában.

S

mester

szatért

zetését.

helyettes

Iskolai

osztály

a helybe

zett zárd

tem, hog

közönkr

4-éig nál

Annau

Petrograd

Hosszu

merköze

Amsterd

olimpiai

hogy

többé ne

verseny

zést, mi

hosszura

Ezentul

két héti

zelebbi

zik Los

Július 30., hétfő. Róm. kat. és prot.:
Abdon. Gk.: Ognj. Marija. Zsidó: Ab
13. Napkelte 4:30, nyugta 19 40 óra. A
nap hossza 15 8. Ev végéig 154 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenté:
Megélénkülő nyugati szelekkel nagy hő-
süllyedés várható további enyhe meleg
időjárással. oooooooooooooooooooooo

Július

30

1784-ben halt meg Diderot francia enciklopedista. Irói hírnevét a Pensées philozophiques című munkájával alapította meg, amelyet a parlament határozata alapján hóhérral égettek meg — miután a keresztény vallás ellen irányult. Ő adta ki francia nyelven az első enciklopédikus lexikont, amelyben a művészeti és ipari anyag feldolgozását ő végezte.

1877-ben az oroszok megsemmisítő vereséget szenvedtek Plevnánál a törököktől.

1898-ban halt meg Bismarck Ottó Eduárd Lipót herceg, a modern német birodalom megalapítója. Bár családja nemesi család volt, mégis mikor Frigyes Vilmos király 1852-ben követtségbe küldte Ferenc József császárhoz, megjegyezte, hogy „csaknem több őst számlál, mint az én házam, ősei pedig a Hohenzollernnekkel vetekedtek vitéségben és fényes tettekben”. A homályból Bismarckot az 1847-iki egyesült rendi gyűlés emelte ki, ahol a liberális irányzattal szemben mint a királyi és rendi előjogok háttávozott és bátor védője lépett föl. Első nagy diplomáciai sikerét a schleswig-holsteini ügyben érte el, ahol a dán király ellen szövetségre birta Ausztriát, amellyel együtt meghódította Schleswig-Holsteint, majd ebben a kérdésben Ausztriával különbözőt össze és uralkodóját Olaszországgal hozva szövetségbe, megindult az olasz-német-osztrák háború, amely a német-osztrák hegemonia kérdését is eldöntötte, minthogy a porosz politika teljes győzelmével végződött. Franciaország rossz szemmel nézte a Német birodalom emelkedését és így természetesen kellett jönni a két ország egymással való leszámolásának, amely 1870-ben meg is történt és Franciaország teljes vereségével végződött. Ezután kezd a „vas kancellár” a birodalom belső kiépítésén dolgozni, majd a hármas szövetség megalakításával végleges formát adott Európa politikai képének 1914-ig.

Sztaity polgármester újra hivatalában. Sztaity Jován dr. polgármester szabadságáról tegnapi vizsdatért és újra átvette hivatala vezetését, amelyben dr. Raity főjegyző helyettesítette.

Iskolai találkozó. Felkérem volt osztálytársnőmet, akikkel 1922-ben a helybeli „Miaszonyunk”-ról nevezett zárdában a IV. polgárit végeztem, hogy augusztus 12-iki találkozóra részvételüket augusztus 4-éig nálam okvetlenül jelentsék be. Anna Margit Veliki Becskerek, Petrogradszka (Melencei) ucca 39.

Hosszura nyulnak az olimpiai mérkőzések. Párizsból jelentik: Amsterdami jelentés szerint az olimpiai sportbizottság elhatározta, hogy ezentúl az olimpiászokon többé nem tartanak sem futballversenyt, sem pedig tennismérkőzést, mivel hogy ezek túlságosan hosszúra nyúlják az olimpiászt. Ezentúl az olimpiászok mindössze két hétig fognak tartani. A legközelebbi olimpiászt 1932-ben rendezik Los Angelesben.

Bier tanár keresi a lelket.

Sőt nemcsak keresi, hanem azt mondja, hogy már meg is találta.

Szerinte nem igaz, hogy a lélek nem egyéb, mint a testi szervezet egyik funkciója, — azaz nincs igazuk a „monistáknak” és egyéb materialistáknak.

És nem igaz szerinte az sem, hogy a testnek van egy külön életet élő teste és egy külön életet élő lelke, — azaz nincs igazuk a dualistáknak, a spiritualistáknak és egyéb lélektani iskoláknak sem.

A dolog ő szerinte egészen más-ként van — és meg is magyarázza egy óriási tanulmányban, mely nem-sokára könyvalakban is megjelenik a német könyvtáron.

Azt mondja: hogy az élethez feltétlenül szükséges „hormon”-ok egyike, az adrenalin, egyszersmind gyilkos mérge is: a testsuj egy-egy kilójára számítva 0 0001 gram adrenalin már biztosan öl. A cukor-betegek gyógyszerében, az insulinban is van egy hatóanyag, mely nélkül nincs gyógyulás, de amelyből egy tized milligramm, azaz egy gramnak a tizedrésze már súlyos mérgezést okoz.

Hát mi ez? kérdi Bier tanár, a jelenkor egyik legjobb sebésze és orvos filozófusa. Ugyanazon anyag-nak egy ilyen parányi, csaknem végtelenül kicsiny szemerje az élethez szükséges ingert adja — de ha ezt a szemernyi kis anyagot egy alig látható kis mennyiséggel megtoldjuk, — az embernek már meg kell halnia!

— Van nekem két kutyám, meséli Bier professzor. Ez a két kutya ádáz ellensége egymásnak. Éppen ezért az egyiket az erdészemnél tartom, a másikat tőle másfél kilométernyire a majorosnál. Ha az erdésznél a kutyámat délelőtt meg-simogatom és délután kimegyek a majoroshoz, a majorosnál lévő kutyám felborzolja a szőrét és ugatni kezd. Ha délelőtt egy másik kutyát simogattam meg és nem azt, a melyik vele haragban van, — a majorosnál lévő kutyámat ez „hidegen hagyja”.

Micsoda parányi kis része az „anyag-nak” jöhet itt számításba! S az anyag-nak az a láthatatlan része, mely a kezemhez tapadhatott, mikor kutyámat az erdésznél megsimogattam, elég arra, hogy egy félnap mulva a másik kutyám szaglószervére s ezen át a pszichéjére hasson! Éppen ez a körülmény, hogy az anyag-nak végtelen parányi hatnak a pszichére s e végtelen parányok bizonyos határig eltérő ingerek, bizonyos határon túl halálhozó ingerek, — arra vall, hogy a lélek tulajdonképpen a szervezet éltető principiuma. A test és a lélek nincs ellentétben egymással, — de a test nem élhet a lélek nélkül. Az „éltető principium”, a lélek a mozgatója mindennek.

Professzor August Bier elveti azt az évezredes elvet is, hogy a lélek valahol az agyban székel, mert az agytól teljesen különválasztott test-részek például egyes halfajoknál és kigyóknál, több órán át kétségte-lenül élnek, azaz megvan még bennük az „éltető principium”, az állati psziché.

Hogy helyes nyomon jár-e Bier professzor, amikor a „lelket” keresi, azt majd eldönti a német filozófiai kritika.

A nemzetközi újságkiállítás Becskerekben. A Szubotican rendezett és nagy sikert aratott nemzetközi újságkiállítás teljes anyagát Becskerekre hozták és augusztus 5., 6. és 7-ikén a vármegye-háza nagytermében állítják ki az érdeklődő közönség számára. A kiállítás anyaga, amely kicsiben a világhírű Kölni Pressa kiállítás anyagával egyezik, érdekes ábrául szolgál a laikusnak és a szakembernek egyaránt arra, hogy a világot átfogó nagyhatalom: az újság hogyan készül.

Orvosi hír. Dr. Ellmer János v. egyetemi tanársegéd, belgyógyász külföldről hazaérkezett, rendelését ismét megkezdte Petrogradszka (Melencei) ucca 39. szám alatt.

A rendőrség kontójára nem lehet mulatni. A rendőrséghez több feljelentés érkezett, hogy egy fiatal ember, aki mindenütt mint a rendőrség alkalmazottja mutatkozik be, több helyen mulatott, a fogyasztott áruk árával adós maradt és hitelezőit a rendőrségre küldte, hogy ott majd kiegyenlíti a számláikat. A feljelentésekre a rendőrség megindította a nyomozást és a tettest Bozsidaevity Milán személyében le-tartóztatta és átadta az ügyész-ségnek.

A nő lehet-e személy? A kanadai legfelsőbb bíróság foglalkozott a napokban ezzel a különös kérdéssel. Dönteni kellett ugyanis arról, hogy a British North American Act rendelkezései szerint a kanadai nők „személynek” számíthatók-e s ez által beválaszthatók-e a szenátusba. A bírósági döntés tagadó lett, de azért engedménnyel: kijelentette ugyanis a legfelsőbb bírói szó, hogy különösen kiváló képességű nőket „be lehet sorozni a személyek közé” s ezáltal beválaszthatók lesznek a szenátusba is.

Orvosi hír. Dr. Báthory Endre szemorvos hazaérkezett.

RADIOWELT

Illustrált hetilap, mindenkinek a legmeg-lelőbb rádióújság. — Hozza az európai és amerikai leadóállomások programját, — Rádióriportok. — Gazdag technikai rész. Egyes szám ára 6 dinár. — Évi előfizetési díj 250 dinár.

FUNKMAGAZIN

havi folyóirat rádióamatőrök részére. Szerkesztő dr. Nesper Eugen. Nélkülözhetetlen minden amatőrnek és szak-embernek. Melléklet rövid hullámhosszról és phonorádióról. — Ennek a havi folyóiratnak nincs párja. — Egyes szám ára 16 dinár. — Évi előfizetési díj 150 dinár.

WIENER RADIOVERLAG G. m. b. H. 131
Wien, I., Pestalozziggasse 6.

Kormánybiztost kap Elzász-Lotharingia. Párizsból jelentik: Haeggi abbé közbenjárására a kormány elhatározta, hogy az Elzászba küldött francia közbiztonsági tisztviselőket visszarendeli és helyükbe elzásziakat nevez ki. Elzász-Lotaringia valószínűleg kormánybiztost kap. A kormánybiztos vagy Liautey marsall, vagy pedig Millerand volt közártársasági elnök lesz.

A megmérgezett leopárdok. Bécsből jelentik: A schönbrunni állatkertben egy lelkiismeretlen látogató miatt három leopárd pusztult el. Valaki romlott vírustit dobott a ketreche, amelytől az abban elhelyezett három leopárd mérgezést kapott és rövidesen kiadta párját.

Hétfőn és kedden a Balkán Bioskopban Ramon Navarro nagy filmje: „MI FIATAL TENGERSZEK”, győgyörű szerelmi filmjáték a tengerész életből — Jön: Giorja Swanson mint Sunja

Jugoszláv versenyzők az amsterdami olimpiai játékokon. Jugoszlávia sportját az amsterdami olimpiai játékokon az alábbi kiküldöttek képviselik: Gerelyvetés Messner, dekatlon Kállay I., 1500 m. síkfutás Predanics, kalapácsvetés Gáspár, rudgrás Ferkovics, Kerékpár: Banek Antal és Skrabel József (Zágreb), Szolár József és Koszmatin Ivó (Ljubljana), Szántó István (Szubotica), Ljubics István (Bjelovar). Torna: Stukelj Leon, Antonjevics Edo, Grekorka Boris, Malej Ante, Porenta Iván, Primozsics József, Derganz Szane, Orei Vlada és Ciotti Grabo. Uszás: Szenjanovics, Birimisa, Paverics, Rojcz Olga, Vivás: Freund György (Becskerek), Frölich Ferenc (Szubotica), Lovaglás: Szeunik Vladimir, Birkózás: Szabó Gyula (Szubotica), Milovancev Iván (Szombor), Markovics Iván (Zágreb), Palkovics Ferenc (Szubotica), Julász Béla (Szubotica), Huber János (Szombor), tartalék: Maczner (Zágreb), Grbics (Szombor). Boxolásban Kovácsévics, Nikolajevics, Szarvas, Brkljacsics és Vedenik.

Csavargó suhancokat fogott a rendőrség. A detektívek tegnapi éjjel Bózsina Joca és Kószó Mihály csavargó suhancokat elfogták, mert egy tyuklopási ügyben gyanusnak találta őket.

Kizártak egy rabbit. Jasiból jelentik: A moldvai rabbitanács tegnapi ülést tartott, amelynek során Beines Mózes jasii rabbit kizárta tagjai sorából, mert egy öngyilkos nő végtisztességén a vallási dogmák ellenére megjelent és végezte a gyászistentiszteletet.

A megszökött igazgatók üzenik feleiknek, hogy legyenek nyugodtak. Bukarestből jelentik: Bukarest egyik legrégebbi biztosító-társasága, a Concordia, csödbe jutott. Az ügyet külön szenzációvá avatja az a körülmény, hogy a csödbejelentés után az igazgatósági tagok eltűntek a fővárosból. Az intézetet az üzletfelek valósággal megrohanták, azonban a kapuban rendőr állta útjukat. A vezetőség a kapura hirdetményt ragasztott ki, amelyben közli a felekkel, hogy legyenek nyugodtak, valamennyien visszakapják a pénzüket.

Aki revolverrel szerzett magának állandóan fagyaltot.

Becskerek, jul. 30.

A rendőrség egyik detektívje ügyes fogással lelezte le egy notórius üzleti szarkát. A detektív — Kozlovicski Milán — hosszabb ideje figyelte, hogy a Daun-cég egyik inasa túlságosan gyakran frekventálja az egyik uccai fagyaltosnak az üzemet. A fiu legjobb kundschafija volt a fagyaltosnak. Feltűnt azonban a detektívnek, hogy sohasem fizetett az elfogyasztott áruért.

Érdeklődött az üzletben a fiu ma-

Orient Bioskop A félelmetes kapitány.
 Hétfőn, július 30-án 5, 7 és 9 órákor
 Amerikaiak és indiánusok harcának grandiózus képe.
 A főszerepekben:
JÖN! JÖN!
A hárem királynője
 Tim Mac Coy, Klaire Windsor, Tom o'Brien.

gaviselete felől, ott azonban kijelentették, hogy bár néhány drága revolver eltűnt a közel múltban az üzletből, de természetes minden alapos ok nélkül nem gyanúsíthatják meg vele a fiut, hogy ő a tolvaj.
 A detektív most már sejtette az összefüggést. Szombat este felöltözött szerbiai bozásnak és az árulás során szoros barátságot kötött az uccai fagyaltossal és rövidesen tiszta képet nyert a fiatal inas működéséről.

A gyerek tulságosan szerette ugylátszik a fagyaltot, fizetése azonban nincs arányban az ingyenségével és így az elfogyasztott fagyalt ára meghaladta a kétszáz dinárt. Pénze persze nem volt és így ellopt az üzletből, ahol elkalmazva volt egy revolvvert és hozzá egy doboz töltényt és ezzel fizette ki a fagyaltost, aki a bolttal meg volt úgy látszik elégedve, mert kvittelte a követelést.
 Ezt a tranzakciót a fiatal inas

már megcsinálta egy másik fagyaltossal is, aki azonban már nincs Beeskereken, mert elköltözött Te-tovóra.

A rendőrség a bizonyítékok alapján elfogta a kiskoru bűnöst és most abban az irányban folytatja a nyomozást, hogy az uccai fagyaltárusok nem-e biztatták a fiut a lopás elkövetésére, illetve nem-e azért hiteleztek neki, hogy ellenértékképpen tőle egy értékes revolvvert csaljának ki.

Oglas.

Državno Tužništvo u Vel. Bečke reku daje na znanje, da će se dana 9. avgusta 1928. god. u 2 sata posle podne održavati javna usmena licitacija u hodniku sudskog zatvora (ulaz iz Gundulićeve ulice).
 Predmet licitacije biće prodaja svih konfiskovanih stvari, koje potiču iz korpus delikti i to većinom lovačke puške i revolveri.
 Na licitaciju može svako pristupiti i licitirati i pre kupovine u pogledu oružja ima pokazati dozvolu za držanje oružja, odnosno ako je nema, dužan je nabaviti u određenom roku o čemu će biti izveštana policijska vlast, radi davanja roka.
 Ostale stvari u koliko ih bude mogu se kupiti bez ikakvih zapreka.
 Licitacija je na višak, a u nemogućnosti toga i na manjak.
 Kupac je dužan novac odmah položiti.
 Državno Tužništvo u Vel. Bečke reku, 9. jyla 1928. god. Preds. broj 42/1. XIX. G. 1928. god.

Olimpiai eredmények.

Tegnap folytak le a döntők az egyes alábbi számokban, amelyek eredménye a következő:
10.000 m. futás. 1. Nurmi (finn) 30 p 18 mp. 2. Ritola (finn) 30.19.4 p. 3. Wide (svéd) 31.4 p.

Magasugrás. 1. King (Amerika) 194 cm. Kézsmárky (magyar) 180 cm. helyezetlen maradt a döntőben.
Súlydobás. 1. Cook (Amerika) 15.87 m. világrekord. 2. Briggsz (Amerika) 15.17 m. 3. Hirschfeld (Németország) 15.72 m. 4. Trenk (francia) 14.99 m. 5. Waldstedt (finn) 14.69. A magyar Darányi 14.38 m. eredménnyel a nyolcadik lett.
 A törőcsapatverseny elődöntője folyik. A verseny favoritja az ered-

mények alapján Argentína, Magyarország és Hollandia verseny nélkül jutottak be az elődöntőbe, mert ellenfelük Cuba visszalépett. Amerika olimpiai legénységéből mutatjuk be az alábbiakat:

Futók:

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veilkebecskerek.

Kiadja: Dr. Mara Jenő, Veilkebecskerek.